

Sürdürülebilir Mimarlık - 1

İnsanoğlunun ekosisteme yaptığı etkide başlıca rollerden birini üstleniyor yapım sektörü. Günümüzde gelişmiş ülkelerin saldığı karbonun yarısına yakını yaygın kanının aksine otomobillerden veya fabrikalardan değil, kentlerde yaşayanların günün büyük çoğunluğunu içlerinde geçirdiği yapılardan kaynaklanmakta. Buna bir de bu yapıların yapım, kullanım, onarım, yenileme ve yıkımlarında harcanan gereç ve enerjiyi ekleyin. İşin en ürkütücü yönü de yapım etkinliklerinin kısa vadede küresel ölçekte azaltılmasının, artan nüfus ve kentleşme karşısında kesinlikle olanaksız oluşu.

Bu durumda kaçınılmaz olarak ortaya çıkacak zararın en aza indirgenmesi ancak "ekolojik", "yeşil" veya bence daha doğru olarak "sürdürülebilir" sözcüğüyle

Mimarlık ve çevre

Ali MANÇO

amanco@yesildunyagazetesi.com

tanımlanan tasarım ve yapım yöntemlerinin benimsenmesi ve ödünsüz uygulanması ile olası. Ancak her şeyden önce ekosistemin bozulması ve iklim değişikliğine karşı savaşımında somut adımlar atılabilmesi için "sürdürülebilirliği" ve "sürdürülebilir mimarlığı" doğru anlamak gerekiyor.

Günümüzde şiddeti artarak süren iletişim patlaması, her ne kadar kavramların hızla yaygınlaştırılmasını sağlasa da aynı zamanda içlerinin boşaltılarak salt bir pazarlama aracına dönüştürülmesine de aracılık etmekte. Sürdürülebilirlik de buna bir istisna değil.

Sürdürülebilirliği geniş anlamda "gezegenimizin ekosistemi ve insan türünün etkinliklerinin eldeki kaynaklar tüketilmeden ve canlı popülasyonlarında büyük çöküşler yaşanmadan optimal bir dengede sürdürülmesi" olarak tanımlayabiliriz. Sonuçta "büyük resme" bakıldığında önümüzde küresel bir yok olma tehdidi olduğuna göre, mimarlık alanındaki işlerin sürdürülebilirliğinin de teknolojik çözümler, tekil mekanlar veya yapılar bazında değil toplamda ekosisteme yapılan etki anlamında yorumlanması gerekiyor. Diđer bir deyişle, projenin yatırım kararlarının alınışından, yapının ömrünün tamamlanarak yıkılmasına dek geçen yaşam döngüsünü göz önüne almadan, kentsel bağlamdaki rolünü, çevresi ve altyapıyla olan ilişkisini irdelemeden bir mimari ürünün sürdürülebilir olduğu onaylanmamalı.

Son on yılda sürdürülebilir tasarım ve yapım ilkelerinin eldeki bilgi ve deneyimler ışığında standardize edilmesi ve belgelendirme programları ile yaygınlaştırılması büyük bir ivme kazandı. Çeşitli kuruluşların verdiği "yeşil bina" belgeleri, gerek sağlayacağı öngörülen enerji tasarrufu ve kullanıcı konforu, gerekse de pazarlama değeri artışı sayesinde özellikle gelişmiş ülkelerde yeni yapıların olmazsa olmazları arasına girmiş durumda.

Ülkemizde de bu konuya artan bir ilgi var ve az sayıda da yeşil belgeli yapılara örnekler görmeye başladık. Çevre bilincinin artmasının yanı sıra, yürürlüğe konan Enerji Verimliliđi Kanunu da eksiklerine karşın bu eğilimi güçlendirecek.